

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie oceny zagrożenia i ograniczenia narażenia na hałas na stanowiskach pracy

Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP na posiedzeniu 29 sierpnia 2011 r. zapoznała się z materiałami przygotowanymi przez Państwową Inspekcję Pracy, Główny Inspektorat Sanitarny i Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy na temat zagrożenia hałasem i możliwości jego ograniczania na stanowiskach pracy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób zatrudnionych w środowisku pracy, w którym przekroczone są wartości najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu, tj. 85 dB, wynosiła w Polsce w 2010 r. ok. 200 tys. osób. Oznacza to, że są one zagrożone trwałym ubytkiem słuchu. Corocznie orzekanych jest z tego tytułu kilkaset nowych przypadków choroby zawodowej (331 przypadków w 2010 r.).

Należy zwrócić uwagę na fakt, że powyższe dane o zagrożeniu hałasem dotyczą tylko ok. 50% pracowników, gdyż zbierane są jedynie z przedsiębiorstw objętych sprawozdawczością GUS tzn. tych, w których liczba pracujących wynosi 10 i więcej osób. Dane te nie uwzględniają także rolnictwa indywidualnego.

Rzeczywista skala narażenia na hałas w Polsce jest więc znacznie większa niż to wynika z danych GUS. Wskazują na to wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w Polsce przez Europejską Agencję Poprawy Warunków Pracy i Życia. Stwierdzono w nich, że w Polsce jest najwyższy spośród krajów UE odsetek osób uskarżających się na hałas w pracy. Potwierdzają to również wyniki badań warunków pracy wykonanych przez CIOP-PIB w latach 2002-2004, które obejmowały zarówno badania ankietowe, jak i pomiary środowiskowe.

Działania kontrolne Państwowej Inspekcji Pracy oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej potwierdzają znaczne nieprawidłowości w zakresie: wykonywania pomiarów hałasu na stanowiskach pracy, przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na hałas oraz opracowywania programów naprawczych, w szczególności w mikro- i małych oraz nowo powstających zakładach pracy.

Ostatnio przeprowadzone badania w ramach programu wieloletniego pn. "Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" (realizowanego przez CIOP-PIB w latach 2008-2010) wykazały, że także na niektórych stanowiskach pracy niezwiązanych bezpośrednio z produkcją przemysłową (np. stanowiska pracy nauczycieli, obsługi infolinii, czy stanowiska pracy biurowej) hałas stanowi główny czynnik uciążliwy powodujący zmęczenie i wypalenie zawodowe. Istotne dla bezpieczeństwa pracowników jest również kryterium dobrej zrozumiałości mowy i prawidłowej percepcji sygnałów akustycznych (w tym ostrzegawczych). Specjalną ochroną przed ekspozycją na hałas, objęte powinny być osoby niedosłyszące i niewidome.

Aktualna ocena stanu zagrożenia hałasem w środowisku pracy w Polsce wskazuje więc na potrzebę podejmowania bardziej skutecznych działań zapobiegających temu zagrożeniu.

W wyniku przeprowadzonej dyskusji, Rada Ochrony Pracy uznaje za konieczne:

1. Doskonalenie kontroli przestrzegania przepisów prawa w zakresie ochrony przed hałasem, a zwłaszcza w zakresie prawidłowego oznakowania stref zagrożenia ponadnormatywnym hałasem oraz stosowania środków ochrony indywidualnej słuchu.
2. Podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia systemu badań ankietowych na temat warunków pracy w całej populacji zatrudnionych, co dałoby podstawę do oceny warunków pracy (w tym narażenia na hałas) również osób pracujących w małych przedsiębiorstwach lub na własny rachunek.
3. Wsparcie, ze środków przeznaczonych na prewencję wypadkową wyposażenia zakładów pracy we wskaźniki dozymetryczne (w tym indywidualne) do monitorowania narażenia na hałas.
4. Kontynuowanie działalności informacyjnej upowszechniającej wiedzę o zagrożeniach związanych z hałasem i sposobach ich ograniczania, ze szczególnym uwzględnieniem mikro- i małych zakładów pracy.
5. Podjęcie działań umożliwiających ocenę hałasu na niektórych stanowiskach pracy niezwiązanych bezpośrednio z produkcją przemysłową (w szczególności nauczycieli, pracowników infolinii oraz pracowników biurowych) poprzez stosowanie oprócz kryterium szkodliwości hałasu, także kryteriów uciążliwości oraz zrozumiałości mowy.
6. Dalszy rozwój badań nad opracowaniem nowych technologii oraz innowacyjnych rozwiązań środków technicznych w celu obniżenia poziomu hałasu, w tym m.in. materiałów inteligentnych, algorytmów genetycznych, sieci neuronowych oraz techniki metod aktywnych redukcji hałasu.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, 14 września 2011 r.